

Titulació	Tipus	Curs
Ecologia terrestre i gestió de la biodiversitat	OT	0

Professor/a de contacte

Nom: Anna Soler Membrives

Correu electrònic: anna.soler@uab.cat

Equip docent

Santiago Lavin Gonzalez

Manuel Antonio López Béjar

Sara Dallares Villar

Emmanuel Antonio Serrano Ferron

Ester Carreras Colom

Ricardo Caliri Oliveira

Ana Maria Morton Juaneda

Maria Constenla Matalobos

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Haver cursat el mòdul "Bases per a la conservació i gestió de la biodiversitat".

Objectius

La gestió de la fauna té nombroses perspectives, i en aquest mòdul s'abordaran diverses d'elles. Una de les més conegudes és la gestió de la fauna amenaçada. En el mòdul Bases per a la Gestió i Conservació de la Biodiversitat, que s'imparteix a la primera meitat del primer semestre, se li ha donat a l'alumne unes bases per a comprendre i poder analitzar les diferents estratègies de conservació de la fauna amenaçada. L'objectiu del present mòdul és proporcionar a l'estudiant coneixements més profunds i experiències sobre la conservació de la fauna des de'un punt de vista pràctic. Per a això s'estudiaran diversos casos de programes de conservació de fauna plantejats per professionals de l'administració i d'altres institucions que estan duent a terme programes de gestió i conservació de fauna en el nostre entorn més proper. Així mateix, es pretén introduir l'alumne en l'estudi i anàlisi de la gestió de la caça i els problemes sanitaris que comporta, així com

en la gestió pesquera al medi marí, explicant tant les bases teòriques de la gestió com donant les eines per al desenvolupament de les estratègies utilitzades per a aquesta gestió. Finalment, en el mòdul també s'analitzen dues de les diverses aplicacions que té la fauna. D'una banda, s'estudia la utilització dels animals (depredadors, parasitoides i entomopatògens) com a agents de control biològic de plagues tant en el marc d'agroecosistemes amb una Gestió Integrada de Plagues com amb una Producció Ecològica. D'altra banda, s'analitza la fauna com bioindicadora, fent especial èmfasi en la fauna com bioindicadora d'estrès ambiental.

Competències

- Abordar des d'un punt de vista teòric i pràctic la gestió i l'ús sostenible de la biodiversitat i dels recursos biòtics terrestres i aquàtics
- Avaluar i analitzar la diversitat d'organismes animals, vegetals i fúngics des d'un punt de vista evolutiu i funcional, així com les seves interaccions amb el medi.
- Buscar informació en la literatura especialitzada fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar i contextualitzar un tema de recerca
- Comprendre i aplicar les teories científiques més actuals i influents en l'àmbit de l'ecologia terrestre i la conservació de la biodiversitat, i valorar la seva rellevància en la mitigació dels principals problemes ambientals ocasionats per l'activitat humana.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i valorar experiències en gestió de fauna amenaçada, de cacera i de pesca.
2. Assessorar entitats i empreses que treballin en l'àmbit de la gestió de la fauna i en tècniques de control biològic.
3. Desenvolupar i aplicar sistemes de seguiment biològic de la qualitat del medi.
4. Desenvolupar i aplicar tècniques de control biològic
5. Identificar alguns dels principals avenços i controvèrsies actuals en la gestió i les aplicacions de la fauna.
6. Interpretar i avaluar els principis de la biologia de la conservació aplicada a fauna concreta.
7. Interpretar textos especialitzats
8. Utilitzar les principals eines de cerca de literatura especialitzada.
9. Valorar la diversitat de la fauna i els programes de gestió d'espècies clau a Catalunya.

Continguts

1. Gestió de fauna:

1.1. Gestió de caça i problemes sanitaris:

- Mètodes de gestió de fauna silvestre alternatius a la caça.
- Ecopatologia i Gestió sanitària. Conseqüències ecològiques del maneig de poblacions animals: la gestió cinegètica. El seguiment sanitari de la fauna salvatge. Les malalties de la fauna salvatge.
- Sortida de camp: Jornada de treball dins del programa de seguiment a llarg termini de una població d'isard pirinenc (*Rupicapra pyrenaica pyrenaica*) a la Reserva Nacional de Caça de Freser-Setcases.

1.2. Gestió pesquera en medi marí:

- Bases per a l'avaluació dels recursos pesquers: de la visió mono-específica a la gestió holística.

- Casos pràctics de modelització d'estocs de peixos segons diferents models bio-econòmics a través de programes informàtics específics (MECON, Mefisto, entre d'altres).
- Eines de gestió: discussió de les diferents estratègies de gestió amb casos pràctics actuals.

2.- Gestió de fauna amenaçada

2.1. Experiències en gestió de fauna amenaçada: Conferències i debats amb especialistes en gestió de fauna a Catalunya:

- Conservació de l'àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*) a Catalunya
- Gestió i conservació d'aus estepàries: el cas de les zones estepàries a Catalunya.
- Using reptiles as a model for identifying priority areas for conservation: the example of the Cape Verde Archipelago.
- Conservació de l'ós bru (*Ursus arctos*) i gestió del llop (*Canis lupus signatus*) a Catalunya
- Sortida de camp: Estudi de la gestió del voltor negre (*Aegypius monachus*) i altres aus necròfages així com la gestió de la ramaderia a l'espai natural de les Muntanyes d'Alinyà.

3. Aplicacions de la fauna:

3.1. Els animals com a agents de control biològic de plagues:

- Introducció al control biològic de plagues. Estratègies en la utilització d'enemics naturals.
- Ús de depredadors i parasitoides per al control de plagues.
- Ús de nematodes entomopatògens per al control de plagues d'insectes.

3.2. La fauna en relació a la qualitat de l'hàbitat:

- Bioindicadors: tipus i característiques. Selecció de bioindicadors útils.
- Sistemes de seguiment de la qualitat del medi i mètodes.
- Tipus de biomarcadors.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals/expositives	17	0,68	1, 3, 4, 5, 6
Pràctiques de camp	12	0,48	5, 6, 9
Seminaris especialitzats	12	0,48	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Tipus: Supervisades			
Tutories	6	0,24	1, 2, 3, 4
Tipus: Autònomes			
Estudi personal i treball d'autoaprenentatge	57	2,28	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Preparació de treballs	45	1,8	1, 2, 3, 4, 7, 8

S'utilitzaran diferents metodologies. A les classes s'utilitzarà el mètode expositiu acompanyat de materials multimèdia que reforcin la comprensió, combinat amb tècniques dialògiques que permetin dinamitzar el

mètode expositiu i implicar de forma més participativa a l'alumnat, així com seminaris dirigits i resolució de casos. Els alumnes hauran d'assistir a les classes amb la presentacions de cada classe estudiades amb antelació.

Al llarg del mòdul els alumnes realitzaran treballs tutoritzats. Els treballs estaran enfocats a la resolució de casos pràctics i a la redacció d'un informe sobre el cas.

El seguiment de l'elaboració del cas pràctic es farà mitjançant sessions de discussió convenientment programades.

Es realitzaran dues pràctiques de camp i quatre sessions de seminaris especialitzats sobre casos de conservació de fauna.

1. Treball escrit sobre la resolució d'un cas: cada cinc alumnes resoldran un cas. S'oferiran 3 casos a triar, un per grup. Els temes seran proposats pels professors del mòdul. Hi haurà una sessió de treball dirigit i tutoritzat per grup. Els alumnes, dirigits i tutoritzats pel professor corresponent, resoldran el cas que elegiran de la llista que s'indicarà prèviament.

L'adjudicació del cas a resoldre es farà per rigorós ordre de sol·licitud a Fernando.Garcia@uab.cat, via correu electrònic. A la sol·licitud de cada cas ha de figurar el nom dels dos estudiants que treballaran conjuntament en el cas i una llista de 4 casos per ordre de preferència. Si no es fa la sol·licitud en el termini indicat, el Coordinador del mòdul, Fernando Garcia del Pino, formarà el grup de dos estudiants i els adjudicarà directament el cas.

El treball escrit a presentar constarà de les respostes a les preguntes plantejades en el cas, perfectament documentades amb la bibliografia consultada (màxim 5 folis a espaiat 1,5, tipus de lletra "Times New Roman", mida 12 - inclosa la bibliografia consultada). Dins del treball s'aniran citant les fonts documentals utilitzades i al final s'indicaran en un apartat de referències seguint les instruccions per a les referències bibliogràfiques que figuraran al Campus Virtual (Instruccions per a les referències bibliogràfiques).

Els alumnes, en la data que s'indiqui, hauran de lliurar al seu corresponent tutor la resolució del cas per escrit.

Posteriorment, es farà un seminari de presentació i discussió dels tres casos, seguint la metodologia docent del puzzle d'Aroson, adaptat a la situació concreta de cada estudi del cas. Al final de l'activitat, hi haurà una prova avaluativa dels tres casos

2. Treball escrit d'aprofitament de pràctiques i de seminaris de casos de conservació de fauna: de cada pràctica i seminari es realitzarà una activitat avaluadora.

3. Examen escrit, preguntes curtes.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència a classe i aprofitament	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 9
Prova teòric-pràctica per escrit (examen)	35%	1	0,04	1, 3, 4, 5, 6
Treball escrit d'aprofitament de pràctiques i seminaris	25%	0	0	1, 6, 9
Treball escrit i presentació de la resolució de cas	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 7, 8

L'avaluació d'aquesta assignatura es realitza al llarg de tot el curs, i cap de les activitats d'avaluació representa més del 50% de la nota final

1. Treball escrit sobre la resolució d'un cas:

En aquest cas es valorarà:

- La correcció del treball escrit (forma: síntesi, concreció, redacció, etc.).
- La resolució correcta de les preguntes plantejades en el cas (fons: contingut).
- Defensa en presentació oral del cas.
- Adequació a la normativa, etc.

Valoració: 30% del total de la nota (20% treball escrit + 10% prova avaluativa del seminari).

IMPORTANT: per poder fer mitja amb els altres ítems d'avaluació del mòdul, cal treure una nota mínima de 4 sobre 10.

2. Treball escrit d'aprofitament de pràctiques i de seminaris de casos de conservació de fauna:

Valoració: 25% del total de la nota.

IMPORTANT: per poder fer mitja amb els altres ítems d'avaluació del mòdul, cal treure una nota mínima de 4 sobre 10.

Aquesta activitat no és recuperable

3. Examen escrit, preguntes curtes:

Valoració: 35% del total de la nota.

IMPORTANT: per poder fer mitja amb els altres ítems d'avaluació del mòdul, cal treure una nota mínima de 4 sobre 10.

4. Assistència a classe, participació i aprofitament:

Valoració: 10% del total de la nota.

IMPORTANT: per poder fer mitja amb els altres ítems d'avaluació del mòdul, s'ha d'assistir a un mínim del 80% de totes les activitats docents del mòdul.

Aquesta activitat no és recuperable

Per participar a la recuperació de les activitats avaluatives que figuren com recuperables, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalguia un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul. Per tant, l'alumnat obtindrà la qualificació de "No Avaluable" quan les activitats d'avaluació realitzades tinguin una ponderació inferior al 67% en la qualificació final.

Avaluació única:

L'avaluació única consisteix en una única prova de síntesi en la que s'avaluaran els continguts de tot el programa de teoria de l'assignatura. La prova d'avaluació única es farà coincidint amb la mateixa data fixada al calendari per a la darrera prova d'avaluació continuada i s'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada.

L'alumnat que s'aculli a l'avaluació única ha de fer les pràctiques de camp en sessions presencials. També seran d'assistència obligatòria les sessions de defensa oral dels treballs, així com els seminaris.

L'avaluació de les PCAM, PAUL, SEM i VTEX serà seguint el mateix procediment que l'avaluació continuada.

Plagi: En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Bibliografia

- Bas, C. 2002. El Mediterráneo: Recursos vivos y explotación. Ed. Ariel Ciencia. Edición actualizada (2006) en inglés también disponible
- Bellés, X. 1995. Entendre la Biodiversitat. Ed. Magrana. Barcelona
- Eilenberg, J., Hokkanen, H.M.T. 2007. An ecological and societal approach to Biological Control. Springer Ed. 322 pp.
- FAO SOFIA Report, 2006. The state of world fisheries and aquaculture, disponible en <http://www.fao.org/fishery>
- Fränzle, O. 2005. Complex bioindication and environmental stress assessment. Ecological Indicators 6: 144-136.
- Hadlik, C.M.; Hadlik, A.; Linares, O.F.; Pagezy H. et al. 1993. Tropical forests, people and food: Biocultural interactions and applications to development. UNESCO/Parthenon Publ. Vol. 15 in Man and the Biosphere Series, Paris.
- Hajek, A. 2004. Natural Enemies: an introduction to biological control. Cambridge University Press. UK. 378 pp.
- Hokkanen, H., Lynch, M.J. 2003. Biological control benefits and risks. Cambridge University Press. UK. 304 pp.
- Jacas, J., Caballero, P. Avilla, J. 2005. El control Biológico de plagas y enfermedades. Universitat Jaume I. Castellon de la Plana. 223 pp.
- Leonart, J. et al.. 1986. L'Oceanografia II. Recursos pesquers de la mar catalana. Quaderns d'Ecologia Aplicada, no 9. Diputació de Barcelona.
- Martí et al., 2007. Indicators guidelines. To adopt an indicators-based approach to evaluate coastal sustainable development. Government of Catalonia. Barcelona.
- Mayor, P.; Santos D.; Lopez-Bejar, M. 2007. Sostenibilidad en la Amazonía y cría de animales silvestres. CETA, Iquitos, Peru.
- Pineda et al. 2002. La diversidad biológica de España. Prentice Hall. Madrid.
- Robinson, J.G.; Redford, K.H. 1991. Neotropical wildlife use and conservation. The University of Chicago Press, Chicago.
- Tudela, S. 2004. Ecosystem effects of fishing in the Mediterranean. FAO GFCM Studies and Reviews No. 74; disponible también en <http://www.fao.org/fishery>
- Vicent, C., Goettel, M.S., Lazarovits. 2007. Biological Control a global perspective. CABI Ed. London. 440 pp.

Programari

Microsoft Office

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PCAMm) Pràctiques de camp (màster)	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEMm) Seminaris (màster)	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TEm) Teoria (màster)	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt